

І. Ф. Радіонова,

д. е. н., професор кафедри макроекономіки та державного управління,

ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана", м. Київ

Ю. Б. Мальковська,

магістр кафедри макроекономіки та державного управління,

ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана", м. Київ

СТАБІЛЬНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ЗМІСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ

I. Radionova,

Doctor of Economics, Professor of the department of Macroeconomics

and State Governance SHEE "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman", Kyiv

Yu. Malkovska,

Master of the department of the Macroeconomics and Public

Administration Department, SHEI "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman", Kyiv

NATIONAL ECONOMY PUBLIC SECTOR STABILITY: CONTENT AND ESTIMATION

Статтю присвячено дослідженню феномена стабільності публічного сектору національної економіки. Здійснено оцінювання цієї стабільності на основі рівня дисбалансів та соціально-економічних загроз. Обґрунтовано та застосовано алгоритм розрахунків стабільності публічного сектора із використанням інтегрального індексу. За результатами розрахунків зроблено висновок про зменшення упродовж 2013—2016 років рівня стабільності публічного сектору української економіки.

This article is about the phenomenon of national economy public sector stability research. An estimation of stability based on the level of imbalances and socio-economic threats was made. The algorithm of estimation public sector stability using the integral index was substantiated and applied. As a result of the calculations, the conclusion was made that the level of stability of the public sector of the Ukrainian economy reduced during 2013—2016.

Ключові слова: публічний сектор, національна економіка, макроекономічні дисбаланси, макроекономічна стабільність, публічні сервіси.

Key words: public sector, national economy, macroeconomic imbalances, macroeconomic stability, public services.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Нестабільність публічного сектора як системоутворюючого елемента національної економіки формує одну з фундаментальних загроз її цілісності. Натомість, досягнення та підтримання цієї стабільності на достатньому рівні є важливою частиною антикризових заходів уряду. Для їх реалізації стабільність публічного сектора має бути об'єктивно оцінена, стати предметом постійного моніторингу та реакції економічної влади на загрози. Попри існування офіційної методики оцінювання загального рівня економічної безпеки [1] (надалі — Методичні рекомендації), безпека публічного сектора не є предметом спеціального аналізу. На наш погляд, це суттєво зменшує ефективність дій уряду з регулювання національної економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Вирішення проблеми оцінювання стабільності публічного сектора безпосередньо пов'язане з іншими про-

блемами, а саме: 1) з визначеністю власне публічного сектора, 2) з переліком необхідних публічних сервісів (public services), 3) з оцінюванням та регулюванням макроекономічних дисбалансів. Тому, аналізуючи дослідження сформульованої нами наукової проблеми, ми враховуємо науковий доробок дослідників трьох згаданих проблем. Проблеми функцій, меж та управління публічним сектором присвячені не лише фундаментальні роботи сучасних класиків макроекономічної науки, зокрема, таких, як Atkinson A., Stiglitz J. [2; 3], а й спеціальні періодичні наукові видання. Зокрема International Journal of Public Sector Management, який видається вже 30 років, має значні надбання в цій царині. Вони проаналізовані в роботі S. van Thiel, R. Vouwman [4]. Питання відповідальності за створення публічних сервісів, забезпечення їх необхідного переліку за умов інноваційних змін у суспільстві та нової ролі держави тощо досліджувалися у багатьох роботах впродовж десятиліть [5—8]. Значний внесок у розуміння природи та в оціню-

Рис. 1. Зв'язок публічних сервісів з окремими сегментами публічного сектору національної економіки

Джерело: створено авторами.

вання макроекономічних дисбалансів було зроблено після фінансової кризи 2008—2010 років. Зокрема, дослідження цього періоду втілились у, так званому, табло для оцінювання дисбалансів [9] та в особливій процедурі цього оцінювання для країн Європейського Союзу [10]. Важливими для науки та практики державного управління є застосування алгоритмів оцінювання дисбалансів, прийнятих у країнах ЄС, до економік інших країн, зокрема, для української економіки [11].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завданням цього дослідження є обґрунтування прийнятного, з огляду на сучасні уявлення про роль публічного сектору та про перелік публічних сервісів, алгоритму оцінювання його стабільності. Для практичної реалізації цього завдання автори спирались на ту частину існуючого наукового доробку, який дає можливість не лише створити прийнятну теоретичну конструкцію, а й врахувати обмеження інформаційної бази.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Будь-яке дослідження має спиратись на певні припущення. Припущеннями цього дослідження є таке:

- рівень стабільності публічного сектору пов'язаний з рівнем диспропорцій, що виявляються за результатами його функціонування;
- рівень стабільності може оцінюватись з використанням інтегрального індексу, що є більш продуктивним, ніж оцінювання за окремими показниками, які характеризують баланси (дисбаланси) публічного сектору;
- складники інтегрального індексу мають бути безпосередньо пов'язаними з призначенням публічного сектору створювати певний набір публічних сервісів.

Для відповіді на питання про перелік публічних сервісів доцільно визначитись зі змістом поняття "публічний сектор національної економіки". Ми виходимо з того, що публічний сектор — це елемент національної економіки, що віддзеркалює факт участі інститутів центральної, регіональної, місцевої влади, публічних (нефінансових та фінансових) корпорацій, а також недержавних некомерційних (неприбуткових) самоврядних організації громадян (так званого "третього сектору") у створенні публічних сервісів. Призначенням останніх є задоволення суспільних (колективних) потреб

громадян, які не можуть задовольнятися у приватний (індивідуальний) спосіб.

Поняття "публічні сервіси" як таке, що віддзеркалює факт створення публічним сектором певного продукту, близьке до поняття "суспільні блага". Доцільність окремого застосування терміну "публічні сервіси", на наш погляд, зумовлюється, фактом об'єктивного зв'язку між окремими сервісами та діяльністю окремих інститутів. Цей зв'язок при використанні поняття "суспільні блага" не є принципово важливим.

Перелік публічних сервісів у іноземній літературі є достатньо невизначеним, що пояснюється впливом на нього постійних технологічних змін, зміною уявлень суспільства про відповідальність державних інститутів за їх створення тощо. Але, здебільшого, у цьому переліку виявляються безпекові (військові, поліційні), інфраструктурні (включно з телекомунікаційними), освітні, охорони здоров'я сервіси [12].

Надалі ми виходитимемо з того, що публічні сервіси можуть бути розподілені на п'ять груп: інфраструктурні (у виробничій та фінансово-грошовій сфері), соціальної справедливості, безпеки життя громадян, освіти, охорони здоров'я.

У обґрунтування алгоритму оцінювання стабільності публічного сектору використовуватимемо підхід до структурування публічного сектору, який узгоджується з керівництвом МВФ [13]. Але при цьому ми усвідомлюємо важливість сегмента, який в цій структурі не відображений, — недержавних некомерційних (неприбуткових) самоврядних організації громадян. Внесок цього сегменту у створення публічних сервісів мав би, на наш погляд, враховуватись окремо.

За українським статистичним класифікатором (KICE), термін "публічний сектор" не використовується [14]. Використовуване ж поняття "державний сектор" передбачає охоплення таких сегментів: державні нефінансові корпорації, державні фінансові корпорації, сектор загального державного управління (у складі центральних, регіональних та місцевих органів управління, а також державних фондів соціального страхування).

Структуру публічного сектору, за керівництвом МВФ, та групи публічних сервісів, що пов'язані з окремими сегментами цієї структури, презентовано на рисунку 1.

Публічні сервіси					
Інфраструктури		Соціальна справедливість	Безпека життя	Освіта громадян	Охорона здоров'я громадян
Виробничій сфері	Фінансово-грошовій сфері				
Індикатори з Методичних рекомендацій					
3.1. Частка власних енергетичних джерел у загальному енергетичному балансі, відсотків.	9.3.1. Відношення обсягу державного та гарантованого державою боргу у ВВП, відсотків.	8.1. Частка населення із середньодушовими загальними доходами у місяць, нижчими 75 % медіанного рівня загальних доходів, відсотків.	8.12. Рівень злочинності (кількість злочинів на 100 тис. осіб населення)	8.7. Обсяг видатків зведеного бюджету на освіту, відсотків ВВП	8.6. Обсяг видатків зведеного бюджету на охорону здоров'я, відсотків ВВП
5.8. Відношення витрат на наукові та науково-технічні роботи за рахунок державного бюджету, відсотків ВВП.	9.3.3. Середньозважена доходність ОВДП на первинному ринку, відсотків.	8.2. Відношення середньомісячної номінальної заробітної плати до прожиткового мінімуму на одну працездатну особу, разів			
1.11. Ступінь зносу основних засобів на підприємствах транспорту та зв'язку, відсотків	9.5.1. Індекс зміни офіційного курсу національної грошової одиниці до долара США, середній за період.				
	9.5.3. Обсяг офіційних валютних резервів, місяців імпорту				

Рис. 2. Зв'язок показників з Методичних рекомендацій з п'ятьма групами публічних сервісів

Джерело: створено авторами.

Ті позиції, що подано на рисунку й у подальшому використано в запропонованому алгоритмі розрахунків, розкривають такі положення:

- групи публічних сервісів можуть бути розподілені за п'ятьма сегментами публічного сектору — центральними, регіональними, місцевими органами влади, не фінансовими та фінансовими публічними корпораціями;

- інститути центральної державної влади мають виключну відповідальність за два суспільні сервіси, а саме: безпеку та соціальну справедливість у суспільстві;

- у створенні таких публічних сервісів, як освіта та охорона здоров'я, бере участь центральна, регіональна та місцева влада;

- створення інфраструктурних сервісів у певний спосіб розподіляється між публічними нефінансовими та фінансовими корпораціями.

На уточнення сформульованих положень зазначимо таке.

Розподіл відповідальності за створення освітніх та охорони здоров'я сервісів між органами центральної, регіональної та місцевої влади визначається національною моделлю політичного устрою та моделлю публічних фінансів. Тому у кожній країні цей розподіл відповідальності є особливим, хоча і залишається загальним для всіх економік явищем.

Інфраструктура, яку створюють публічні корпорації, пов'язана з сервісами у виробничій та фінансово-грошовій сфері. У виробничій сфері це, передусім, енергетичне забезпечення, мережа транспорту й комунікацій та формування передумов для технологічних інновацій. У фінансово-грошовій сфері — це сервіси гарантування надійності публічних фінансів та стабільності національної валюти.

Інструментальну основу наших подальших розрахунків складатиме офіційний документ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України — Методичні рекомендації [1].

Доцільність використання Методичних рекомендацій пояснюється такими обставинами:

- у документі містяться офіційно визнані, отже, певним чином обґрунтовані характеристичні значення тих показників, які віддзеркалюють публічні сервіси, що дає підстави для нормування їх фактичних значень при розрахунку інтегрального індексу;

- документ містить посилання на офіційні інформаційні джерела, у яких щорічно мають подаватися значення необхідних показників, що гарантує і власне їх отримання, і їх якість.

Попри переваги, які надає використання Методичних рекомендацій, воно ж створює й певні обмеження. Вони, передусім, пов'язані з неможливістю використання у розрахунках інших, більш відповідних змісту пу-

блічних сервісів та визначеній меті дослідження, показників.

З переліку показників, запропонованих Методичними рекомендаціями нами обрано 12, які, на наш погляд, найбільш адекватно віддзеркалюють п'ять вже виокремлених груп публічних сервісів. Логіка зв'язку окремих показників (нумерація показників збережена згідно з Методичними рекомендаціями) з групами публічних сервісів, створюваних публічним сектором, ілюстрована на рис. 2.

Розподіл показників, згідно з рисунком 2, конкретно демонструє і переваги, і обмеження, пов'язані з використанням Методичних рекомендацій. Переваги виявляються у тому, що індикатори певних публічних сервісів з відповідними характеристичними значеннями наявні й тому можуть використовуватись у розрахунках. Обмеження виявляються у тому, що документ містить небагато показників, які можна було б пов'язати з такими сервісами, як безпека життя, освіта та охорона здоров'я. Зокрема для країни у стані війни, безпека життя не повинна була б оцінюватися лише показником злочинності. Натомість, відсутність інших показників з відповідними характеристичними значеннями, що віддзеркалювали б стан війська та рівень обороноздатності країни, змушує обмежуватись лише одним згаданим показником. Друге обмеження виявляється у тому, що для оцінювання інфраструктурних сервісів бажано було б мати більш адекватні показники, ніж ті, що містяться у Методичних рекомендацій. Показовим щодо останнього є, наприклад, показник "1.11 Ступінь зносу основних засобів на підприємствах транспорту та зв'язку, відсотків". Він покликаний характеризувати виробничу транспортну інфраструктуру, але, на жаль, віддзеркалює не лише знос основних засобів державних, а й приватних транспортних підприємств. Щоправда, виправданням щодо його використання могла б бути значна частка саме державних підприємств у загальній кількості підприємств цієї галузі.

Інтегральний індекс для оцінювання рівня стабільності публічного сектору може бути поданий у такий спосіб:

$$I_{PSS} = \sum_{i=1}^5 k_i y_i,$$

де I_{PSS} — інтегральний індекс стабільності публічного сектору; k_i — вагові коефіцієнти окремих публічних сервісів; y_i — нормовані значення показників, що віддзеркалюють публічні сервіси.

Визначення нормованих показників у залежності від інтервалу характеристичних значень, у який потраплятиме фактичний показник, здійснювався за формулами,

Таблиця 1. Нормовані значення показників та вагові коефіцієнти для визначення інтегрального індексу стабільності публічного сектора

№ п/п	Показники з Методичних рекомендацій	Фактичні дані 2013	Фактичні дані 2016	Нормовані значення 2013	Нормовані значення 2016	Вагові коефіцієнти
3.1	Частка власних енергетичних джерел у загальному енергетичному балансі, відсотків	65,74	64,95	0,7148	0,699	0,08
5.9	Відношення витрат на наукові та науково-технічні роботи за рахунок державного бюджету, відсотків ВВП	0,32	0,16	0,42	0,16	0,07
1.11	Ступінь зносу основних засобів на підприємствах транспорту та зв'язку, відсотків	96,7	50,6	0,16546	0,788	0,02
9.3.1	Відношення обсягу державного та гарантованого державою боргу у ВВП, відсотків	40,6	80,97	0,5968	0,148203	0,14
9.3.3	Середньозважена доходність ОВДП на первинному ринку, відсотків	8,52	6,816	0,448	0,6184	0,07
9.5.1	Індекс зміни офіційного курсу національної грошової одиниці до долара США, середній за період	1,00025	1,16967	1	0,344811	0,1
9.5.3	Обсяг офіційних валютних резервів, місяців імпорту	3,18	3,7	0,818	0,87	0,08
8.1	Частка населення із середньодушовими загальними доходами у місяць, нижчими 75 % медіанного рівня загальних доходів, відсотків	21,2	20,2	0,72	0,7866	0,13
8.2	Відношення середньомісячної номінальної заробітної плати до прожиткового мінімуму на одну працездатну особу, разів	2,8319	3,603	0,93276	1	0,15
8.12	Рівень злочинності (кількість злочинів на 100 тис осіб населення)	1240,6	1391,6	0,5188	0,2168	0,04
8.7	Обсяг видатків зведеного бюджету на освіту, відсотків ВВП	7,25	5,45	1	0,586	0,07
8.6	Обсяг видатків зведеного бюджету на охорону здоров'я, відсотків ВВП	4,23	3,168	0,364	0,2224	0,05

Джерело: розраховано авторами самостійно з використанням статистичних даних з офіційних сайтів [15], [16].

а саме:

$$y_i = 0,2 \frac{x_i}{x_{крит}}, \text{ якщо } 0 < x_i < x_{крит}$$

$$y_i = 0,2 + 0,2 \frac{x_i - x_{крит}}{x_{небезп} - x_{крит}}, \text{ якщо } x_{крит} < x_i < x_{небезп}$$

$$y_i = 0,4 + 0,2 \frac{x_i - x_{небезп}}{x_{незадов} - x_{небезп}}, \text{ якщо } x_{небезп} < x_i < x_{незадов}$$

$$y_i = 0,6 + 0,2 \frac{x_i - x_{незадов}}{x_{задов} - x_{незадов}}, \text{ якщо } x_{незадов} < x_i < x_{задов}$$

$$y_i = 0,8 + 0,2 \frac{x_i - x_{задов}}{x_{опт} - x_{задов}}, \text{ якщо } x_{задов} < x_i < x_{опт}$$

$$y_i = 1, \text{ якщо } x_{опт} < x_i$$

де y_i — нормовані значення показників; x_i — фактичні значення показників; $x_{крит}$, $x_{небезп}$, $x_{незадов}$, $x_{задов}$, $x_{опт}$ — характеристичні значення показників, відповідно, критичного, небезпечного, незадовільного, задовільного та оптимального рівня.

Вагові коефіцієнти щодо 12 показників публічних сервісів, які використано для розрахунку інтегрального індексу, отримано шляхом експертного оцінювання*.

Результати розрахунку нормованих значень обраних для оцінювання стабільності публічного сектору показників та вагові коефіцієнти, одержані експертним шляхом, подано у таблиці 1.

Розрахунок інтегрального індексу стабільності публічного сектору в 2013 та 2016 роках, визначеного за запропонованим алгоритмом оцінювання, подано

далі.

$$I_{PSS2013} = 0,7148 \times 0,08 + 0,42 \times 0,12 + 0,818 \times 0,08 + 0,93276 \times 0,07 + 1 \times 0,13 + 0,364 \times 0,09 + 0,5968 \times 0,12 + 0,448 \times 0,05 + 0,72 \times 0,09 + 0,5188 \times 0,04 + 0,16546 \times 0,05 + 1 \times 0,08 \times 0,669$$

$$I_{PSS2016} = 0,699 \times 0,08 + 0,16 \times 0,12 + 0,87 \times 0,08 + 1 \times 0,07 + 0,586 \times 0,13 + 0,2224 \times 0,09 + 0,1482 \times 0,12 + 0,6184 \times 0,05 + 0,7866 \times 0,09 + 0,2168 \times 0,04 + 0,788 \times 0,05 + 0,34481 \times 0,08 \times 0,506$$

З розрахунків випливає висновок про зменшення рівня стабільності публічного сектору української економіки упродовж чотирьох років. Внесок змін з боку окремих публічних сервісів у зменшення стабільності публічного сектору можна оцінити шляхом порівняння складників інтегральних індексів у 2013 та 2016 році. Порівняння засвідчує, що найбільших змін у бік погіршення зазнали такі показники, як: "Відношення витрат на наукові та науково-технічні роботи за рахунок державного бюджету", "Відношення обсягу державного та гарантованого державою боргу у ВВП", "Індекс зміни офіційного курсу національної грошової одиниці до долара США", "Рівень злочинності (кількість злочинів на 100 тис. осіб населення)" та "Обсяг видатків зведеного бюджету на освіту". Натомість, лише два показники з аналізованих дванадцятьох мали помітне покращення. Це — "Ступінь зносу основних засобів на підприємствах транспорту та зв'язку" та "Середньозважена доходність ОВДП на первинному ринку".

ВИСНОВКИ

Оцінювання рівня стабільності публічного сектору національної економіки є важливою науковою й прикладною (управлінською) проблемою. Для її успішного вирішення існує суттєве наукове підґрунтя

* Експертиза вагових коефіцієнтів була здійснена вісьмома викладачами кафедри Макроекономіки та державного управління КНЕУ імені Вадима Гетьмана, включно з двома експертами, що є авторами програми та підручника з дисципліни: "Економіка суспільного сектору". Зазначене є гарантією якості експертизи.

у вигляді робіт, присвячених теорії публічного сектору, макроекономічним дисбалансам та узагальненню досвіду управління публічними сервісами. Водночас ефективне вирішення цієї проблеми нашою хується на таке обмеження, як брак обґрунтованої інформації про оптимальні, небезпечні, критичні тощо значення показників, які віддзеркалюють публічні сервіси.

Рівень стабільності публічного сектору може оцінюватися за інтегральним показником, який здатний віддзеркалювати дисбаланси цього сектору. Переваги інтегрального індексу перед окремими розрізненими показниками полягають у можливості одночасного врахування як погіршень, так і покращень ситуації зі створення окремих публічних сервісів. Подальше вдосконалення алгоритму оцінювання рівня стабільності публічного сектору, передусім, пов'язане з вдосконаленням складників інтегрального індексу. Ймовірно й те, що більш адекватне оцінювання могло б досягатись шляхом перманентного перегляду значень вагових коефіцієнтів складників індексу. Актуальність такого перегляду об'єктивно збільшується в періоди реформування системи державного управління. Доцільне ж використання інформації про рівень стабільності публічного сектору передбачає затвердження офіційної процедури реагування з боку органів економічної влади на зміни цього рівня. Останнє може стати предметом подальших досліджень у царині управління національною економікою.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Затверджено Наказом Міністерства економічного розвитку та торгівлі України 29.10.2013 № 1277 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ME131588.html
2. Atkinson A., Stiglitz J. Lectures on Public Economics. Princeton University Press. — 1980. — 568 p.
3. Stiglitz J. Economics of Public Sector. Second Edition. W.W.Norton & Company. — N.Y. — 1988. — 584 p.
4. S. van Thiel, Bouwman R. 30 years of IJPSM publications: an analysis // International Journal of Public Sector Management. — 2017. — № 8. — P. 524—531.
5. Doherty T., Horne T., Wootton S. Managing Public Services // Implementing Changes: A thoughtful approach to the practice of management. — Routledge, 2014. — 784 p.
6. Denhardt R., Denhardt J. The New Public Service: Serving Rather than Steering // Administration Review. November/December. — 2000. — P. 549—559.
7. Hartley J. Innovation in governance and public services: Past and present // Public Money Management. — 2005. — № 25. — P. 37—41.
8. New Public Governance, the Third Sector and Co-production. Ed. by V. Pestoff, T. Brandsen, B. Verschuere // Routledge. — N. Y., 2012. — 406 p.
9. Scoreboard for the Surveillance of Macroeconomic Imbalances: Envisaged initial Design. Brussels, 8.11.2011. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://ec.europa.eu/.../scoreboard-surveillance-macroeconomic...>
10. The Macroeconomic Imbalance Procedure aims to identify, prevent and address the emergence of potentially harmful macroeconomic imbalances that could adversely affect economic stability in a particular Member State, the euro area, or the EU as a whole. European Commission. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://ec.europa.eu/.../economy-euro/economic.../eu-econo...>
11. Скрипниченко М.І. Макроекономічна збалансованість і критичні дисбаланси в економіці України // М.І. Скрипниченко // Економіка України. — 2015. — № 2. — С. 4—23.
12. Public Sector. Definition. [Електронний ресурс] / Join Business Dictionary [Електронний ресурс]. — Режим

доступу: <http://www.businessdictionary.com/definition/public-sector.html>

13. External debt statistics: guide for compilers and users / Inter-Agency Task Force on Finance Statistics. — Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2014. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.tffs.org/pdf/edsg/ft2014

14. Статистичний класифікатор України. Класифікація інституційних секторів економіки України (KICE). Чинна від 01.01.2015 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: cct.com.ua/2014/03.12.2014_378.htm

15. Дані Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

16. Дані Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>

References:

1. Methodic recommendations in regards to calculation of economic security of Ukraine. Approved by the order of Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine N 1277 (29.10.2013), available at: search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ME131588.html
2. Atkinson, A. Stiglitz, J. (1980), "Lectures on Public Economics", Princeton University Press, 568 p.
3. Stiglitz, J. (1988), "Economics of Public Sector. Second Edition", W.W.Norton & Company. N.Y., 584 p.
4. S. van Thiel, Bouwman, R. (2017), "30 years of IJPSM publications: an analysis", International Journal of Public Sector Management, no. 8, pp. 524—531.
5. Doherty, T. Horne, T. Wootton, S. (2014), "Managing Public Services — Implementing Changes: A thoughtful approach to the practice of management", Routledge, 784 p.
6. Denhardt, R. Denhardt, J. (2000), "The New Public Service: Serving Rather than Steering", Administration Review, November/December, pp. 549—559.
7. Hartley, J. (2005), "Innovation in governance and public services: Past and present", Public Money Management, no.25, pp. 37—41.
8. "New Public Governance, the Third Sector and Co-production. Ed. by V. Pestoff, T. Brandsen, B. Verschuere. Routledge", (2012), N. Y., 406 p.
9. Scoreboard for the Surveillance of Macroeconomic Imbalances: Envisaged initial Design (8.11.2011), Brussels, available at: <https://ec.europa.eu/.../scoreboard-surveillance-macroeconomic...>
10. The Macroeconomic Imbalance Procedure aims to identify, prevent and address the emergence of potentially harmful macroeconomic imbalances that could adversely affect economic stability in a particular Member State, the euro area, or the EU as a whole, the European Commission, available at: <https://ec.europa.eu/.../economy-euro/economic.../eu-econo...>
11. Skrypnychenko, M.I. (2015), Makroekonomichna zbalansovanist i krytychni dysbalansy v ekonomitsi Ukrainy [Macroeconomic balance and critical disbalances in economy of Ukraine], Economy of Ukraine, no. 2, pp. 4—23.
12. Public Sector. Definition, Join Business Dictionary, available at: <http://www.businessdictionary.com/definition/public-sector.html>
13. External debt statistics: guide for compilers and users / Inter-Agency Task Force on Finance Statistics (2014), Washington, D.C.: International Monetary Fund, available at: www.tffs.org/pdf/edsg/ft2014
14. Statistical classifier of Ukraine. Classification of institutional sectors of Ukraine's economy (01.01.2015), available at: cct.com.ua/2014/03.12.2014_378.htm
15. The State Statistics Service of Ukraine (2017), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
16. The National Bank of Ukraine (2017), available at: <https://www.bank.gov.ua>

Стаття надійшла до редакції 15.11.2017 р.